

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : नोव्हेंबर – २०२५

तृतीय वर्ष

सत्र – ५

विषय:- सामाजिक संशोधन पद्धती (भाग-१) (SC- 501)

100 Marks
Batch – 2020 - 2023

दिनांक : २६/११/२०२५

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा. (कोणतेही दोन)

(४०)

१. नैसर्गिक आणि सामाजिक शास्त्रातील फरक स्पष्ट करा.
२. तथ्य म्हणजे काय? तथ्यांची कार्ये विशद करा.
३. गृहितकृत्य म्हणजे काय? आदर्श गृहितकृत्याची वैशिष्ट्ये मांडा.
४. संशोधन आराखडा म्हणजे काय? संशोधन आराखड्याचे प्रकार थोडक्यात लिहा.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(३०)

१. सामाजिक शास्त्रातील वैज्ञानिक अभ्यास पद्धतीच्या मर्यादा लिहा.
२. दुय्यम सामग्री मिळविण्याच्या पद्धती (स्रोत) मांडा.
३. निरीक्षण तंत्राचे गुणदोष लिहा.
४. मुलाखतीचे फायदे आणि तोटे सांगा.
५. सामाजिक संशोधनातील गृहितकृत्याचे महत्त्व सांगा.

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(३०)

१. सिद्धांत व तथ्ये यांची परस्पर पूरकता लिहा.
२. सामाजिक घटनांच्या स्वरूपाची वैशिष्ट्ये थोडक्यात लिहा.
३. प्राथमिक सामग्री मिळविण्याच्या पद्धती मांडा.
४. सहभागी व असहभागी निरीक्षणाविषयी थोडक्यात माहिती देऊन दोन्हीतील फरक स्पष्ट करा.

Translation in English

Sub: Social Research Methods (Part-I) (SC-501)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Explain difference between natural and social science.
2. What is Fact? Elucidate Functions of Fact.
3. What is hypothesis? State characteristics of ideal hypothesis.
4. Define research design. Write in brief types of research design.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Write limitations of scientific method in social sciences.
2. State sources of Secondary data.
3. Write merits and demerits of observation.
4. State merits and demerits of interview.
5. State importance of hypothesis in social research.

Q.3. Write short notes (Any Two) (30)

1. Write inter relationship between theory and Facts.
 2. Write in brief characteristics of nature of social phenomena.
 3. State sources of Primary data.
 4. Write in brief of Participant and non Participant observation and explain difference between the same.
-